

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la respingerea recuzării înaintate de către revizuenta Natalia Clevadî judecătorului Oxana Parfeni de la examinarea cererii de revizuire depuse de Natalia Clevadî împotriva deciziei din 28 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, adoptată în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Natalia Clevadî împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la anularea deciziei și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatei de către Comisie,

*(Dosarul nr. 3rh-13/24
NR. PIGD 2-23020116-01-3rh-24062024)*

31 octombrie 2024

Examinând în ședință de judecată publică cererea Nataliei Clevadî cu privire la recuzarea judecătorului Oxana Parfeni,

Completul de judecată special pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,
Lilia Roic-Botezatu,
Diana Stănilă, *judecători*,

Stanislav Ungureanu, *grefier*

Cu participarea:

Reprezentantului revizuyentei – avocatului Victor Panțîru
Reprezentantului intimatei – avocatului Valeriu Cernei

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.40-VI din 28 februarie 2011, Natalia Clevadî a fost numită în funcția de judecător la Judecătoria Bălți, pe un termen de 5 ani.

2. Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1975-VII din 17 martie 2016, Natalia Clevadî a fost numită în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă.

3. Prin hotărârea Plenului CSM nr.241/11 din 12 aprilie 2016, Natalia Clevadî a fost transferată în funcția de judecător la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, pe un termen de 6 luni.

4. Prin hotărârea Plenului CSM nr.677/29 din 18 octombrie 2016, Natalia Clevadî a fost prelungit transferul temporar, până la data de 01 ianuarie 2017.

5. Prin hotărârile Plenului CSM nr.624/26 din 29 septembrie 2016, Natalia Clevadî a fost transferată în funcția de judecător la instanța nou-creată Judecătoria Bălți, începând cu 01 ianuarie 2017.

6. Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.107-VIII din 29 martie 2017, Natalia Clevadî a fost numită, prin transfer, în funcția de judecător la Judecătoria Chișinău.

7. Conform hotărârii Plenului CSM nr.584/27 din 11 decembrie 2018, Natalia Clevadî a fost numită judecător specializat în materie de drept penal la Judecătoria Chişinău, sediul Buiucani, începând cu 01 ianuarie 2019.

8. La 06 aprilie 2022, Consiliul Superior al Magistraturii a remis în adresa Comisiei independente de evaluare a integrităţii candidaţilor la funcţia de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor şi procurorilor (în continuare Comisia de evaluare) lista candidaţilor pentru funcţia de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, în care era inclusă şi Natalia Clevadî, în vederea evaluării în conformitate cu Legea nr.26/2022.

9. Prin decizia nr.20 din 23 ianuarie 2023 „cu privire la candidatura Nataliei Clevadî, candidată la funcţia de membru în Consiliul Superior al Magistraturii”, în baza art.8 alin.(1), alin.(2) lit.a) şi c), alin.(4) lit.a) şi b) şi alin.(5) lit.a), b), c), d) şi f) şi art.13 alin.(5) din Legea nr.26/2022, Comisiei independente de evaluare a integrităţii candidaţilor la funcţia de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor şi procurorilor a decis că candidata Natalia Clevadî nu corespunde criteriilor de integritate întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidată a criteriilor de integritate etică şi financiară şi, astfel, nu promovează evaluarea.

10. La 08 februarie 2023, Natalia Clevadî a depus cerere de contestare, în temeiul art.14 alin.(1) şi (2) din Legea nr.26/2022, împotriva deciziei nr.20 din 23 ianuarie 2023 a Comisiei independente de evaluare a integrităţii candidaţilor la funcţia de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor şi procurorilor, solicitând anularea deciziei şi dispunerea reluării procedurii de evaluare.

11. Prin decizia din 28 februarie 2023 a Curţii Supreme de Justiţie s-a respins cererea de contestare depusă de Natalia Clevadî.

12. Prin hotărârea Plenului CSM nr.135/8 din 02 mai 2023 s-a acceptat cererea de demisie a judecătorului Natalia Clevadî de la Judecătoria Chişinău şi s-a eliberat Natalia Clevadî din funcţia de judecător de la Judecătoria Chişinău, în baza art.25 alin.(1) lit.a) şi art.26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, din data de 11 mai 2023.

13. La 21 iunie 2024, Natalia Clevadî a depus prin intermediul poştei electronice cerere de revizuire a deciziei din 28 februarie 2023 a Curţii Supreme de Justiţie, în temeiul art.449 lit.b) din Codul de procedură civilă, solicitând casarea deciziei din 28 februarie 2023 a Curţii Supreme de Justiţie, admiterea cererii de contestare, anularea deciziei Comisiei independente de evaluare a integrităţii candidaţilor la funcţia de membru în organele de auto administrare ale judecătorilor şi procurorilor nr.20 din 23 ianuarie 2023 şi dispunerea reevaluării candidatei.

14. La 25 septembrie 2024, Comisia de evaluare a depus referinţă, prin care a solicitat respingerea cererii de revizuire, ca fiind inadmisibilă.

15. La 24 octombrie 2024, revizuenta Natalia Clevadî a depus prin intermediul poștei electronice cerere de recuzare a judecătorilor Ion Malanciuc și Oxana Parfeni de la examinarea cererii de revizuire depuse împotriva deciziei din 28 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în temeiul art.50 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă.

16. În conformitate cu art.14 alin.(4) din Legea nr.26/2022, la 24 octombrie 2024, recuzarea înaintată judecătorilor Ion Malanciuc și Oxana Parfeni a fost repartizată separat, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor.

17. Conform fișei de repartizare, recuzarea înaintată judecătorului Oxana Parfeni a distribuită judecătorului raportor Diana Stănilă.

18. Curtea Supremă de Justiție a convocat părțile în ședință la 31 octombrie 2024 pentru examinarea recuzării înaintate judecătorului Oxana Parfeni. Revizuenta Natalia Clevadî nu s-a prezentat la ședința de judecată, dar a fost reprezentată în fața Curții Supreme de Justiție de către avocatul Victor Panțîru. Comisia de evaluare a fost reprezentată de către avocatul Valeriu Cernei.

LEGISLAȚIA

19. Articolul 14 alin.(4) și (6) din Legea nr.26/2022 stipulează că:

„(4) În cazul abținerii sau recuzării membrului completului de judecată special, examinarea cererii respective se face de către ceilalți membri ai completului special, cu substituirea membrului a cărui abținere sau recuzare se discută de către membrul supleant. În cazul admiterii cererii de recuzare sau abținere, cauza se examinează cu substituirea judecătorului vizat de către membrul supleant...”

(6) Cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.”

20. Art.202 alin.(1), (3)-(4) din Codul administrativ prevede că:

„(1) Judecătorul care examinează acțiunea în contencios administrativ trebuie să se abțină sau poate fi recuzat în baza temeiurilor prevăzute la art.49 și 50...”

(3) Declarația de abținere sau cererea de recuzare se face în scris, cu indicarea motivelor și anexarea probelor pertinente.

(4) Recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.”

21. Art.49 din Codul administrativ statuează că:

„(1) Într-o procedură administrativă, pentru o autoritate publică nu au dreptul să acționeze persoanele care:

- a) înseși au statut de participant la procedura administrativă;
- b) sunt membri de familie ai unui participant;

- c) în virtutea legii sau în baza procurii/împuternicirii în baza semnăturii electronice, reprezintă în general sau în această procedură administrativă un participant;
- d) sunt membri de familie ai reprezentantului unui participant în această procedură administrativă;
- e) desfășoară activitate remunerată la un participant al procedurii administrative sau activează la el în calitate de membru al consiliului de conducere, al consiliului de supraveghere sau al unui alt organ de acest gen. Această prevedere nu se aplică persoanelor angajate la o instituție de drept public participantă la procedura administrativă;
- f) în chestiunea respectivă au întocmit o expertiză sau au acționat în mod similar în afara calității lor funcționale/de serviciu.

(2) Persoana care, prin activitate sau decizie, poate avea nemijlocit avantaje sau dezavantaje este asimilată participantului. Această prevedere nu se aplică dacă avantajul sau dezavantajul se bazează doar pe faptul că cineva face parte dintr-un grup de populație sau grup profesional ale cărui interese comune sunt atinse de chestiunea în cauză.

(3) Membru de familie în sensul alin. (1) lit. b) și d) sunt:

- a) logodnicul/logodnica;
 - b) soțul/soția;
 - c) ruda sau afinul pe linie dreaptă sau colaterală până la gradul IV inclusiv;
 - d) persoanele care printr-un raport de îngrijire creat pe o durată mai îndelungată sunt legate unele de altele ca părinții cu copilul (părinți educatori și copil îngrijit).
- (4) Persoanele indicate la alin. (3) se consideră membri de familie și atunci când căsătoria pe care se întemeia relația sau comunitatea domestică nu mai există dacă persoanele sunt legate în continuare între ele ca soț și soție sau ca părinți și copil.

22. Art.50 din Codul administrativ prevede că:

„(1) Pentru o autoritate publică într-o procedură administrativă nu pot acționa, de asemenea, persoanele în privința cărora există un motiv de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției.

(2) Motivul indicat la alin. (1) poate exista, în special, atunci când persoana care acționează pentru autoritatea publică:

- a) întreține relații personale strânse cu un participant la procedura administrativă ori cu reprezentantul legal sau împuternicit al acestuia;
- b) și-a expus părerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant la această procedură;
- c) și-a expus părerea în public cu privire la finalitatea procedurii sau la aprecierea probelor până la încheierea procedurii;
- d) are un interes economic sau personal față de rezultatul procedurii administrative.”

23. Art.50 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.”

24. Art.21 alin.(8) din Legea privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție nr.65/2023 stipulează că:

„În cazul în care buna funcționare a Curții Supreme de Justiție este grav afectată din cauza numărului de posturi vacante, Consiliul Superior al Magistraturii poate transfera, cu titlu temporar, prin derogare de la prevederile Legii nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului, din instanțele de nivel inferior judecători care corespund criteriilor legale de ocupare a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție. Transferul temporar va fi încetat la ocuparea a cel puțin 11 dintre posturile de judecător al Curții Supreme de Justiție, iar judecătorii temporar transferați revin în funcțiile deținute înaintea transferului. Pe perioada transferului, judecătorii transferați primesc salariul judecătorului Curții Supreme de Justiție, raportat la vechimea în muncă respectivă.”

ARGUMENTELE PĂRȚILOR

25. În susținerea cererii de recuzare înaintate judecătorului Oxana Parfeni, Natalia Clevadî și reprezentantul acesteia, avocatul Victor Panțîru, au invocat că judecătorul Oxana Parfeni a fost promovată temporar la Curtea Supremă de Justiție și nu a trecut nici evaluarea prevăzută de lege de către Colegiul de evaluare al judecătorilor, nici evaluarea prevăzută de lege de către Comisia Vetting, fiind numită judecător la Curtea Supremă de Justiție în lipsa unei proceduri transparente și a unor criterii obiective bazate pe merit, de către un Consiliu Superior al Magistraturii care nu este independent, după cum a recunoscut public membrul Consiliului Superior al Magistraturii Ion Guzun.

26. În opinia revizuintei și a reprezentantului acesteia, circumstanțele date pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea judecătorului Oxana Parfeni.

27. Reprezentantul Comisiei de evaluare, avocatul Valeriu Cernei, a considerat că argumentele invocate de către Natalia Clevadî și avocatul Victor Panțîru în susținerea cererii de recuzare ne se încadrează în temeiurile de drept prevăzute de Codul administrativ, solicitând respingerea recuzării.

MOTIVAREA INSTANȚEI

28. Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție conchide că motivele invocate de către Natalia Clevadî și avocatul Victor Panțîru nu cad sub incidența cel puțin a unuia din temeiurile prevăzute de art.50 din Codul administrativ.

29. Temeiurile invocate nu se încadrează nici în norma art.50 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, conform căreia judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

30. În opinia Completului de judecată, faptul transferului temporar al judecătorului Oxana Parfeni la Curtea Supremă de Justiție de la instanțe ierarhic inferioare, precum și lipsa evaluării în baza Legii nr.65/2023 nu ridică dubii de imparțialitate a acestui judecător. Or, deși face referire la aceste norme, Natalia Clevadî și reprezentantul acesteia, avocatul Victor Panțîru, nu invocă fapte concrete care ar pune la îndoială abilitatea judecătorului recuzat de a judeca imparțial revizuirea sa.

31. Completul de judecată special reține că argumentele invocate pentru recuzarea judecătorului Oxana Parfeni se referă, în esență, la inadmisibilitatea de principiu a participării acestora la examinarea oricăror contestații depuse împotriva deciziilor emise de Comisie în temeiul Legii nr.26/2022, deoarece nu sunt judecători plenipotențieri ai Curții Supreme de Justiție.

32. Conform art.21 alin.(8) din Legea nr.65/2023, în cazul în care buna funcționare a Curții Supreme de Justiție este grav afectată din cauza numărului de posturi vacante, Consiliul Superior al Magistraturii poate transfera, cu titlu temporar, din instanțele de nivel inferior judecători care corespund criteriilor legale de ocupare a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție.

33. Natalia Clevadî și reprezentantul acesteia, avocatul Victor Panțîru, nu contestă faptul că în primăvara anului 2023 buna funcționare a Curții Supreme de Justiție a fost afectată grav ca urmare a demisiei a 20 din cei 25 de judecători în funcție ai acestei instanțe. Ei nu neagă nici faptul că judecătorul Oxana Parfeni au fost transferați la Curtea Supremă de Justiție prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii și că ei corespundeau la data hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii criteriilor legale de ocupare a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție. Transferul temporar a fost efectuat în baza unui anunț public și cu acordul judecătorilor.

34. Natalia Clevadî și reprezentantul acesteia, avocatul Victor Panțîru, pun în discuție legalitatea însăși a transferului temporar, însă Curtea Constituțională a prin decizia nr.100 din 10 august 2023 au fost declarate inadmisibile sesizările pentru controlul constituționalității articolului 21 alin.(8) din Legea nr.65/2023. Instanța constituțională nu a găsit în norma contestată prevederi care ar pune în discuție independența judecătorilor transferați temporar la Curtea Supremă. La moment, articolului 21 alin.(8) din Legea nr.65/2023 este în vigoare, poartă un caracter obligatoriu, este executoriu și este opozabil tuturor. Completul de judecată este surprins că, în pofida acestor fapte, Natalia Clevadî care este judecător în demisie, dar și reprezentantul acesteia, care este avocat de profesie, nu au făcut referire în cererea de recuzare la decizia nr.100, chiar dacă aceasta a fost adoptată cu mai mult de 10 luni până la depunerea cererii de recuzare.

35. Revizuenta și reprezentantul acesteia susțin că judecătorii transferați temporar la Curtea Supremă de Justiție nu sunt independenți. Ei nu au susținut în niciun fel această alegație. Transferul temporar la Curtea Supremă de Justiție este efectuat de către Consiliul Superior al Magistraturii, care este garantul independenței judecătorilor. Judecătorii transferați beneficiază de aceleași garanții de independență ca și ceilalți judecători. Durata mandatului judecătorilor transferați temporar este reglementat în lege, acesta extinzându-se până la numirea a celui de al 11-lea judecător plenipotențiar al Curții Supreme. În orice caz, chiar și după finalizarea transferului temporar, judecătorii nu sunt demisi, ei continuând să exercite funcțiile de judecător deținute înaintea transferului. Aceste elemente confirmă caracterul vădit neîntemeiat al alegației cu privire la lipsa de independență.

36. Completul de judecată special notează că argumentul cu privire la inadmisibilitatea examinării contestației depuse în temeiul Legii nr.26/2022 de către judecătorii transferați temporar la Curtea Supremă de Justiție a fost examinat și respins de mai multe ori de Curtea Supremă de Justiție prin acte de dispoziție emise până la formularea cererii de recuzare de către Natalia Clevadî și reprezentantul acesteia. Drept exemple în acest sens pot servi încheierea din 23 februarie 2024 în cauza nr.3rh-39/23 și încheierile din 08 aprilie 2024 și 18 aprilie 2024 emise în cauza nr.03-33/23, dar și încheierea din 04 iulie 2024 în cauza nr.3-9/24.

37. Natalia Clevadî și avocatul Victor Panțîru au mai susținut că judecătorul recuzat nu poate participa la examinarea revizuirii pe motiv că nu a fost supus evaluării conform Legii nr.65/2023. Încă, revizuirea Nataliei Clevadî se referă la o decizie a Curții Supreme de Justiție adoptate într-un dosar de contencios administrativ intentat la contestația depusă împotriva unei decizii a Comisiei de evaluare în temeiul Legii nr.26/2022. Conform art.14 alin.(2) din Legea nr.26/2022, Curtea Supremă de Justiție examinează contestațiile împotriva deciziilor defavorabile ale Comisiei într-un complet de judecată special compus din 3 judecători și un judecător supleant. Judecătorii și judecătorul supleant sunt desemnați de președintele Curții Supreme de Justiție. Legea nr.26/2022 nu interzice judecătorilor transferați temporar la Curtea Supremă de Justiție să facă parte din acest complet. Prin urmare, acest argument este neîntemeiat.

38. În conformitate cu art.14 alin.(4) și (6) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr.26 din 10 martie 2022, art.49, 50, 195, 202 și art.230 din Codul administrativ, precum și art.50 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL DE JUDECATĂ SPECIAL, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge cererea de recuzare înaintată de către revizuenta Natalia Clevadî judecătorului Oxana Parfeni de la examinarea cererii de revizuire depuse de Natalia Clevadî împotriva deciziei din 28 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, adoptată în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Natalia Clevadî împotriva deciziei din 28 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, adoptată în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Natalia Clevadî împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la anularea deciziei și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatei de către Comisie.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Lilia Roic-Botezatu

Diana Stănilă